

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concuare edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei,	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

Religiunea și Școala activă

(Sfârșit)

Să facem puțină pedagogie asupra extraseilor din istorisirile biblice de mai sus, după al căror calapod sunt lucrate și celelalte istorisiri din cartea dlui Nisipean.

Învățământul primar în orice școală, numească-se chiar școală activă, *trebuie să fie pedagogic sau educativ*. Învățământul pedagogic este real și etic. *Real* — întru cât prin materia de învățământ sporește cunoștințele elevului și așa promovează *cultura minții* lui; *etic* — întrucât prin aceeaș materie produce și cultivă sentimente și nizuințe nobile, menite a desvoltă *cultura inimii* elevului.

Toate obiectele de învățământ primar au — mai mult sau mai puțin — aceste meniri și le vor și ajunge, dacă materiile lor *vor fi bine alese și se vor propune* așa, ca să corespundă desvoltării sufleteștii a elevilor.

*

Cel mai însemnat obiect de învățământ, mai ales pentru cultura inimii, de care avem astăzi cea mai mare trebuință, este Religiunea, pe care toți pedagogii moderni — afară de cei „cu cădere” dela noi — o pun în centrul învățământului.

Materia principală a Religiei se ia din Biblie și din viața bisericii. Cum? *Așa cum e în Biblie și în Istoria bisericii noastre* și nu cum o schimonosesc aderenții școlii active.

Am zis, că școala modernă a avut tot de una vrăjmași, cari — întră altele — profanizau textul biblic pe motivul, ca textul biblic este prea greu pentru copiii mici etc. etc.. Ei îl și schimbă, pentru a face istorioarele biblice ușoare și plăcute copiilor. . . . Da, să-l schimbăm, că ne aflăm în el cuvinte și ziceri nepotrivite sau prea grele pentru copii, dar să nu-l schimonosim cu aداuse profane și mai ales modernizându-l ca școală activă. „Să nu slăbim — zice un pedagog

— farmecele istorioarelor biblice dându-le dimensiuni disproporționate* și nici să nu le înjosim la nivelul altor istorisiri profane**, căci înainte și mai presus de toate trebuie să ținem la caracterul limbii biblice. Ea este minunată și exercitează mare putere *asupra inimii*. Copilul trebuie ridicat printrânsa din cercul experienței de totă ziua, pentru ca să aibe idee de timpuri trecute, de popoare și țeri străine, de spiritul oriental și de simplitate măreață, ce o intimpinăm în urice vechi. În această limbă putem schimba numai ceeace pentru vârsta copilului nu este potrivit, numai unde ne prezintă greutăți prea mari. . . . Totuș această schimbare să se facă cu precauțiunea recerută și cu *evlavie*. Un alt pedagog zice: „Să nu se permită (nici) elevului a enară Istoria biblică cu cuvintele proprii. Este adevărat, ca prin aceasta el se exercitează în manauarea limbii; dar învățământul biblic are ținte mai înalte, decât cele limbistice. Cuvântul biblic are să familiarizeze pe școlari cu modul de gândire religios de mii de ani, are să-l introducă în limba lui Isus Hristos, a însuș Logosului. Din cuvântul biblic izvorește o imensă putere educătoare, *recunascută fără încunjur de cele mai mari spirite*. Biblia nu se poate pune pe o treaptă cu operele poeților și cugetătorilor noștri; ea aparține mai ales ordinii supranaturale și-și are originea sub influența Spiritului divin. . . . Noi putem expune istorioarele sfinte cu foarte multă știință, destoinicie și zel; expunerea noastră rămâne cuvânt omenesc: slab, nedesăvârșit, trecător și supus rătăcirii. Numai în cuvântul Bibliei se revarsă spiritul și viața aceluia, care ieri, astăzi și în veci este și rămâne acelaș: Isus Hristos, în veci preamărit”.

Cred, că prin aceste două citate am dovedit nonsensul materiei de Religiune „preconizată și aplicată” după metoda școlii active, respective dlui activist I. Nisipean.

* Cum e la dl Nisipean amănunțita facere a omului dintrun buget și cu . . . paial.

** Măteiu cu luleaua și cu cartofii.

Trecem la metoda de predare. Școala activă nu vrea să știe nimic de principiul treptelor formale, un principiu al pedagogiei moderne, care ne arată cum să se predă materia de învățământ, ca ea să fie nu numai primită și pătrunsă de elev, ci tot odată să aibe și influență hotărâtoare asupra dispozițiilor lui sufletești și să le pună în lucrare; apoi cum să se scoată și sistematizeze materia abstractă de învățământ din materia concretă, și în fine cum să se aplice această materie la viața practică a elevului.

Școala activă, să luăm un exemplu, pornește la predarea istorisirii „Cum a făcut Dumnezeu pe oameni” dela „plăcere copiilor de a face oameni de zăpadă” sau „păpușe din carpe”, ba chiar „dela construitul” acestora „de față cu învățătorul”, și sfârșește cu „desenuri de oameni . . . tăcuti cu foarfeca, modelări în humă”.

Admirabilă e școala activă! După ce a predat una dintre cele mai de valoare și frumoase istorisiri biblice, elevii să se deprindă a tăia cu foarfeca oameni de hârtie și a face modelări de oameni din humă. De, aceasta înseamnă „a pregăti pe elev pentru viitoarea muncă a vieții lui”. Nici o învățatură religioasă-morală despre Dumnezeu și însușirile lui, despre om, despre raportul dintre Dumnezeu și om etc. Și dacă nu sunt învățături religioase morale, poate fi vorbă de aplicarea lor?

În chipul acesta n'au procedat nici cei mai simpli învățători și catiheti ai noștri, cari soțând din fiecare istorioară câte o „învățatură morală” au știut mai bine a „pregăti pe elev pentru viitoarea muncă practică a vieții lui” decât reprezentanții școlii active de astăzi, considerați după ceace vor să producă.

După cele expuse e ușor de constatat, că școala activă s'a deochiat — cel puțin la Religione — cu metoda sa de propunere.

Să vedem acum totuș cu ce se pot alege elevii din extrasele istorisirilor numite, abstracție făcând dela tăieturile cu foarfeca și modelările din humă. Se alege — și ceace învață cineva de mic ține minte toată viața — cu:

1. *Cunoștințele*, că pe timpul lui Hristos existau: supa și compresele hangioacei, pâlnia, cartofii — cartofi pliviți? — și luleaua lui Mateiu.

2. *Învățăturile bisericești*: Dumnezeu, ca să aibă cu cine „să poată schimba o vorbă” și să aibă vr'un ajutor, a făcut — cu multă migăleală — pe om, întocmai ca pe sine, din țărână și cu „un paiu îi suflă pe gură duhul lui” (corect: său, adică alui Dumnezeu). Omul devine viu . . . Dumnezeu îl bolează Adam. Și ca Adam „să nu se plictisească singur pe pământ, Dumne-

neu îi făcù o soată”. Cum? Poate tot ca pe Adam. — Teribile învățături bisericești! Și mai teribile: *Maria e mama miresei din Cana. Isus e fratele miresei*, deci fiul Mariei. *Mireasa are tată*, deci tatăl miresei este și tata lui Isus și bărbatul Mariei . . . Se pot, nu eresuri, ci blasfemii mai mari ca aceste?!

Preotul Popescu dela „Cuibul cu barză” e condamnat, pentru că predică la sute de oameni, tot aociași oameni, eresurile sale referitoare la cultul sfinților și sfânta Tradițiune, iar forurile noastre supreme bisericești n'au un cuvânt pentru dl I. Nisipean, care ca inspector al învățământului primar impune aberațiunile sale institutorilor și învățătorilor, cari la rândul lor le propun la mii și mii de elevii — și dacă stăm cu mâinile în sân — din mai multe generațiuni?!

Și acestea au loc tocmai acum, când se fac cele mai mari eforturi pentru reformarea învățământului religios?!

Un Catihet.

Concordatul cu Vaticanul.

Declarațiunile Arhierelor noștri.

Redacția ziarului „Universul”, voind să cunoască opiniunea Arhierelor noștri în chestiunea concordatului cu Vaticanul, s'a adresat acestora, solicitându-le răspunsul la mai multe întrebări. Zilele acestea au apărut câteva declarațiuni, ca răspuns la întrebările ce li-s'a pus.

Reproducem în resunat aceste declarațiuni:

I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a declarat următoarele:

Concordatului trebuie să-i premeargă legea principală de organizare a bisericii ortodoxe, căci ar fi inexplicabil, ca țara să poarte întâi grija unei confesii infime în raport cu masele ortodoxe române. Cuprinsul concordatului poate să fie o primejdie pentru țară, dacă judecăm cu ce mijloace a obicinuit să lucreze biserica romano-catolică împotriva Românilor din timpuri vechi și până în zilele noastre. Concordatele, de alt fel, n'au avut trănicie și ele nu s'au sfârșit cu bine nici chiar în țările cu poporațiune romano-catolică, cum e Franța, Bavaria și Austria. Înaltul prelat, după ce amintește chestiunea uriașelor averi primite de biserica romano-catolică din pământul țării, precum și situația ei privilegiată și cu totul ilegală, arată și greșelile guvernelor române, zicând: Unele guverne ale României, neorientate în complicatele chestiuni confesionale din Ardeal, au mai făcut enorma greșală de a elibera aceste uriașe averi de datoria de a susține biserica catolică, clerul și organismul ei, acoperind cu mână largă din visteria

statului aceste cheltuieli, plătind de ex. până și pe coicișul episcopului dela Oradea Mare, cu toate că avea sub a lui stăpânire peste 300.000 jugere de pământ. Asemenea sunt plățiți din bugetul statului câte 6—8—10 canonici de pe lângă fiecare episcop, pe când bietele cancelarii episcopoești ale bisericii naționale din vechiul regat tânjese cu câte doi funcționari superiori, plățiți cu salar egal, sau chiar mai mic decât un servitor dela Cameră. Și canonicii n'au altă funcție, decât a fi sfetnicii episcopului cu specialitatea în care fiecare are pregătire. Și totuși intelectualitatea românească, cu totul neorientată în materia bisericească, așteaptă dela episcopii români minuni de activitate pastorală. Interese vitale de dreptate și de echitate cer, ca să se restituie situațiunea, pe care biserica catolică a avut-o în Ungaria cea hiper-catolică, exercitând regele României, pe calea sa constituțională, dreptul de patronat asupra averilor cu toate consecințele de drept și de necesitate, ce decurg din această calitate.

Declarațiunile I. P. S. Sale se termină astfel:

Beneficiile țării trebuie împărțite cu mână frățească între toți. Astăzi biserica ortodoxă este cea mai lipsită și de drepturi, și de mijloace, ceea ce este spre dauna simțită și a neamului și a țării. Când se vor cunoaște amănunțele acestei reglementări, biserica ortodoxă dorește să se deie tuturor cultelor ceea ce li se cuvine, dar fără a se crea unora situație excepțional de favorabilă în paguba altora.

I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei spune:

„Biserica noastră ortodoxă și-a păstrat, de-alungul vremurilor, independența națională. Nu trebuie să știrbim cu nimic, curățenia sufletească și faima care au dat nemărginit concurs Statului român, ca să-și mărească hotarele și să se consolideze în lăuntru. Socot, că cei însărcinați de guvern, ca să discute concordatul, ce-l anunță ziarele, nu se vor grăbi. Eu rog pe Dumnezeu, să le dea multă răbdare și în special multă prudență. Concordatul este o chestiune de mult tact politic și socot, că este absolut necesar, să se facă o selecțiune serioasă, atunci când va fi nevoie să se discute o chestiune așa de importantă și pentru biserica noastră creștinească și pentru Statul român.

Imi aduc bine aminte, că d. prof. Cândea din Cernăuți a dat acum câțva timp la iveală o carte, în care arată cu amănunte oficiale faptul, că toate concordatele au fost inutile și toți luminații popoarelor au luptat pentru desființarea acestor convențiuni de prisos.

Eu cred, că este suficient ce s'a spus până acum și nu-mi este teamă de nimeni să afirm, că împărtășesc în totul punctul de vedere al I. P. S. S. Mitropolitului primat dr. E. Miron Cristea“.

În altă ordine de idei I. P. S. S. Mitropolitul Pimen ne mai declară, că se simte viu surprins, că se preferă să avem legături cu Scaunul papal și nimeni nu se gândește să aducă în discuțiunea publică proiec-

tul de lege pentru unificarea bisericii ortodoxe, care are 14 milioane de credincioși, pe când concordatul n'are decât 1 milion și 400.000 de adepți.

„Regret - încheie înaltul Prelat — că frații noștri uniți vor să stabilească o legătură cu Scaunul papal dela Roma, cu și cum noi n'am avea altceva de făcut acum, după ce am stabilit o Românie mare. Eu cred, că se va găsi destul patriotism la vreme, ca să nu săvârșim o greșală“.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului a făcut următoarele declarațiuni:

Mă întreb: pentru cine se face oare concordatul?

Se face el pentru cei 1.200.000 de greco-catolici?

Mă măgulesc cu credința, că acești români greco-catolici n'au cerut ei această măsură a concordatului, cu alte cuvinte, că nu ei au apelat la intermediul unei terțe persoane pentru apărarea și protejarea intereselor lor; socotesc, că ei se vor arăta mai bucușori să aibă a face în acest scop cu guvernul țării, oricare ar fi el, decât să recurgă la o forță din afără de hotarele noastre.

Atunci, se va fi făcut oare concordatul pentru cei aproape 400.000 catolici unguri?

Nu pot crede, că guvernul nostru să fie găsit necesar să ia o asemenea măsură special pentru protejarea intereselor acestei minorități,

Motivele care ar determina la noi concordatul, nu se văd. Și aceste motive nu trebuie să le inventăm, pentru că măsura în care vom face să existe atari motive, în aceeași măsură vom face să fie tulburată opera de consolidare a vieții noastre interne naționale.

Cât privește caracterul, pe care o asemenea înțelegere urmează să-l aibă, eu sper, că în nici un caz guvernul țării nu va avea ideea să creeze o situație de privilegiați pentru o minoritate de 400.000 catolici unguri, minoritate pentru care se pare, că se încheie acum concordatul.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul Gurie al Basarabiei a declarat următoarele:

„Pe mine nu mă interesează de fel concordatul. Domnii pot să facă ce vor vrea.

Eu mă interesez numai de mortul, pe care îl am în casa mea“.

Asupra „mortului“ din casa sa, I. P. S. Sa Arhiepiscopul Gurie a răspuns următoarele:

„Mortul de care vorbesc, este situația precară și neclară a bisericii mele creștinești.

Pe noi trebuie să ne intereseze mai întâi creștinismul organizării bisericii ortodoxe și apoi alte lucruri mai mici, ca încheierea concordatului“.

Noi, stăjitorii bisericii din Basarabia, suntem jigniți, când vedem, că guvernul face dese cultuoasă papet, pe când, cu biserica strămoșească legiferează cum vrea el. Prelații ar dori, ca guvernul să facă așa, cum vrea și Sf. Sinod. Nu după placul lui, să meargă lucrurile.

Guvernul nu numai că nu se închină în fața prelatului, dar nici odată nu-l consultă.

Sânt de acord cu d. I. P. S. S. Mitropolitul primat dr. Miron Cristea, în ce privește Concordatul, dar nu sunt de acord cu punctul de vedere al guvernului meu.

Mie — continuă arhiepiscopul Gurie — M. S. Regele mi-a dat cărja episcopală și mi-a zis: „Treci între popor și păstorește creștinește“.

Apoi, cum pot eu păstori, când guvernul decretază o epitropie în Basarabia, pentru administrarea averilor clerului, epitropie, ce stă în contradicție flagrantă cu legile noastre bisericești din Basarabia. Episcopii sunt singuri răspunzători și supraveghetori. Lor să li se lase întreaga conducere.

Țin să se stie, și vă rog să accentuați, că consistențiile din Chișinău, Bălți și Ismail nu vor primi această epitropie.

De aceea, cred oportun, ca guvernul în loc de epitropii și concordate să înființeze o mitropolie la Chișinău, iar congresul mitropolitan să conducă averile comune ale celor trei eparhii“.

P. S. Sa **Episcopul Vartolomeiu** după ce arată mai pe larg ce au fost concordatele și cum toate statele s'au lăpădat de ele, explică de ce trebuie să ne opunem mai ales noi, Români, încheierii unor asemenea convenții. Iată concluziile P. S. Sale:

Ceea ce ne obligă însă pe noi, Români, să ne opunem concordatului, este mai ales aceea latură a lui, prin care ne-ar putea vătăma în pacea noastră publică și ca unitate de neam. Strânși la un loc prin același act politico-juridic al unui singur șef de reședință și de origine străină, — și care își are cea mai mare parte din interesele sale omenești și misionare legate de națiuni mai puternice decât noi și care ne pot deveni o forță *omogenă*, pe cari șeful lor străin i ar putea folosi împotriva intereselor noastre și din lăuntru, și din afară.

Absorbirea îndeosebi în acea masă deosebită de masa românească, a fraților noștri uniți, nu numai că ne-ar rupe trupul național în două, dar ar pune între sufletele noastre acel element deosebit și despărțitor, care s'a arătat, că este *sectarismul papal*, în care, din cauza independenței lor de până acum, frații noștri uniți încă n'au avut timpul și prilejul necesar să se formeze.

Nu vrem deci concordatul, pentru că și-a perdut pentru vremurile noastre orice valoare juridică și nu ne va fi de nici un folos, nici nouă și nici romano-catolicilor dela noi, căci sunt la larg să-și apere drepturile lor confesionale nu prin puterile limitate și schimbătoare ale papei, ci prin puterile permanente, invincibile și imprescriptibile ale principiilor constituționale.

Nu vrem concordatul, pentru că nu trebuie să i se dea putința vre-unui șef străin de neamul nostru de a ne introduce în cetatea strămoșilor și a generațiilor care vin, vre-un cal troian oarecare.

Nu vrem concordatul, pentru că nu o permite

cultura și legea adevărului, pentru care luptăm și nici interesele neamului, pe care le apărăm, față de care atitudinea noastră a ortodoxilor clerici și mireni trebuie să fie aceea a oamenilor convinși, că înainte de a mântui sufletul, trebuie să aperi trupul, fără de care sufletul pleacă din lume aceasta, și că pentru ca să ne putem desăvârși neamul, în cele ale credinței și culturii, trebuie mai întâi să-l păstrăm curat și puternic în cele ale vieții lui etnice, de aici de pe pământ.

Cuvântare ocazională rostită în comuna.... în contra celor ce se zic pe sine pocăiți.

De: ieromonahul **Macarie Gușcă**.

„De omul eretic după
întâia și a doana sfătuiră
te ferește“ (Tit c. 3 v. 10).

Lubiților Creștini!

„Ori ce dezvoltare în lumea fizică și spirituală se face prin lupte și reacțiuni; asemenea și dezvoltarea lăuntrică a bisericii. Aceste lupte sunt opoziții, ce s'au ivit și se ivesc mereu în biserică, spre a se împedea dezvoltarea normală a învățături bisericii; și anume: prin schisme și erezii. Schisma este o desbinare, o ruptură, în biserică, cum de exemplu sunt uniții noștri și romano-catolicii, — ceva mai puțin decât erezia. Erezia este o socotință proprie, o socotință izolată de învățătura generală a bisericii; în înțeles strâns teologic, rădicarea în contra unei învățături principale a bisericii, în contra unui articolu sau a unei dogme a bisericii“.

Dela întemeierea bisericii creștine, în decurs de nouăsprezece veacuri, biserica noastră a avut mult de luptat; și se va lupta în viitor în contra celor ce caută a-i zdruncina edificiul ei, „și porțile iadului nu o vor învinge“.

După ruptura cea mare, ce s'a făcut între biserica orientală și ce occidentală la anul 1054, în veacul XVI (1517) un monah din sânul bisericii occidentale, cu numele Martin Luther, întemeietorul reformatiei, a învățat, că nu e adevărată tâlcuiala, care o dă biserica Scripturii, ci așa cum e o tâlcuește. Câtă rătăcire în această învățătură! Căci cum poți tu, un singur om, să te opuni în contra învățăturii date de 15 sute de ani, când știut este, că Domnul Christos nu a dat unui membru singur puterea de a explica Scriptura, ci tuturor Apostolilor, că n'au zis și iată eu cu tine, ci a zis: „Și iată eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor“. Și n'a zis Domnul aceea, că Duhul Sânt te va învăța pre tine, ci a zis: „acela vă va învăța pe voi toate“.

După Luther se ridicară alți eretici, sub conducerea lui Toma Münzer, cari învățau, că botezul pruncilor nu e valabil, ci numai cel primit în vârstă matură. Aceștia se botezau din nou și fură numiți anabapțiști (a doana

oară botezați). O rămășiță din aceste erezii se vede, iubitorilor, și în părțile noastre, sub numele mascat de „pocăiți“.

Cine sunt pocăiții ori mai bine zis rătăciții? Iată-i în sat cu voi: frații, surorile, copiii și vecinii voștri, cari sau dejghinat dela trupina cea adevărată, dela sânul sfintei maicei noastre biserici. Și precum creanga dejghinată dela trupină se usucă, așa și pocăiții noștri dejghinați dela sânul maicei noastre biserici se vor usca. Cine sunt pocăiții? Oameni, cari s'au lăpădat dela sânta biserică ortodoxă dreptmăritoare; oameni, cari nu mai cinstesc preoții, ci se lapadă de ei; cărora nu le mai trebuie sfintele slujbe, nu le trebuie sfintele icoane și se lapadă de sfânta tradițiune, fără care nu se poate explica drept sfânta Scriptură; scurt zis: oameni, cari explică sfânta Scriptură așa cum îi taie capul. Ei se lapadă de sfânta cruce, care este podoaba bisericeii, căci pentru ei este nebunie, cum zice sfânta scriptură: „Crucea celor peritori nebunie este“. Iată, iubitorilor, cine sunt pocăiții! Dar aceasta, durere!, nu este pocăință.

Pocăința adevărată este: a te ispovedui după orânduiala bisericeii noastre înaintea preotului duhovnic, înzestrat cu puterea Duhului Sânt, dată prin punerea mânilor Arhieresti; și cu inima zdrobită pentru păcate, și cu propusul tare de a nu mai păcătui; dar nu cum zic pocăiții noștri, că ispovedania este o născocire a preoților.**

Pocăința adevărată este: a te smeri și a te socoti mai păcătoș decât toți oamenii, nu așa cum învață pocăiții noștri, că păcătoșii n'au loc în adunarea lor. Pocăința adevărată este a primi canonul dela duhovnic, căruia i-s'a dat puterea legărei și a deslegărei păcatelor, după cum zice sânta Scriptură: câte veți lega vor fi legate și câte veți deslega vor fi deslegate și'n ceriuri (Matei 18—18), nu cum zic pocăiții noștri, cari nu vreau să știe de preoție ca tagmă deosebită, cu dar duhovnicesc, ci susțin, că spovedania să fie la adunare.

În tot cuprinsul învățăturilor lor, cea mai mare ură și dușmănie poartă fața de ierarhia noastră bisericească, ca să nu dea cult, — și alții din alte pricini de dușmănie față de preoți. Pocăiții au uitat ce zice sfânta Scriptură referitor la plata preotului: „Dacă am sămănat noi voaună cele duhovnicești, mare lucru este să secerăm noi cele trupești“? „Au nu este vrednic lucrătorul de plata sa“? Si'ntr'alt loc: „Alte biserici am jefuit luând plata dela dânși spre a sluji voaună.“ (II. Cor. 11—8.) Au doară pocăiții n'au în centrul lor fonduri? Și de unde? Ia întrebați-i au nu dela credincioșii lor? Ma aduc vina, că noi preoții suntem oameni păcătoși și facem greșeli neiertate; deci cum vom putea noi săvârși sfințenia, câtă vreme nu suntem supuși sfințeniei? La aceasta răspundem: „da, durere!, este adevărat, că mulți între noi sunt oi rătăcite, nevrednici de chemare, măcar că se zice „Vrednic este!“, dar oameni suntem, supuși slăbiciunilor. Au doară sfântul Apostol Petru nu s'a lăpădat de Domnul cu jurământ de 3 ori, dar pentru aceea nu s'a clătinat temelia bisericeii, ci din contră,

i-s'au dat cheile împărăției, ca și celorlalți Apostoli, și i-a zis Domnul: „Tu ești Petru și pe această piatră, adevă pe credința ta, voi zidi biserica mea.“ „Precum pece-tea purtând una și aceiași inscripțiune, fie de aur fie de lemn, nu se cunoaște, tot așa și preotul, care este administratorul văzut al tainei, rostind forma prescrisă ori drept ori nedrept, taina se săvârșește“ zice sfântul Grigorie de Nazianz. Iar dacă răul e așa de mare, au nu avem noi forurile competente pentru sanarea răului? „Dacă noi purtăm vina, să deie în noi și să ne judece, dar să nu se lapede de dreapta credință, de sânta biserică, care este „stălpul și țaria adevărului.“ (I. Tim. C. 3—16.)

Iată, iubitorilor, spus pe scurt, cine sunt pocăiții. — Vam spus care este pocăința adevărată. Voi cunoașteți ura ce o poartă ei tagmei noastre preoțești! Voi știți, că oameni sunt și preoții, supuși slăbiciunilor, cum a fost și s. Apostol Petru, dar pentru aceea temelia bisericeii nu s'a clătinat, căci biserica s'a întemeiat pe credința lui, ca și pe a celorlalți Apostoli. Acum vă zic: „Țineți tradițiunile care le-ați auzit voi prin cuvânt ori prin epistola noastră“; „Fiți treji și priveghiați, că vrăjmașul vostru diavolul, ca un leu răcnind umblă căutând pe cine să-l înghită, căruia îi stați în contra tari fiind în credință.“

Iară Dumnezeuul milelor și al îndurărilor și al iubirei de oameni să fie cu voi cu toți.“ Amin.

Sânta biserică dela „Izvor,“ 1. Martie 1924.

Depunerea jurământului recruților dela reg. de infanterie 96.

Duminecă, în 17/30 Martie a. c. au depus jurământul recruții regimentului nostru de casă 96. Depunerea jurământului s'a făcut în cadrele unei frumoase solemnități.

Deja des de dimineață orașul era frumos împodobit cu drapele tricolore, cari vestiau solemnitatea ce avea să urmeze. Cu câteva minute înainte de ora 9 a. m., sub razele calde ale soarelui de primăvară, cu muzica militară și cu drapelul regimentului în frunte, recruții înaintează în marș majestos spre Piața mare unde se va desfășura programul sărbării.

Precis la ora 9 începe slujba dumnezească. Servesc preoții: Teodor Șandru, Liviu Cornean și Petru Bancea, cu asistența diaconului Martin Rădoi. Răspunsurile le dă corul studenților dela Institutul nostru teologic diecezan. De față erau toți ofițerii garnizoanei, reprezentanții autorităților civile și preoții confesiunilor minoritare.

După serviciul divin, păr. Teodor Șandru se adresează recruților cu o frumoasă cuvântare, plină de îndemnuri și învățături, arătând însemnătatea jurământului și îndemnând pe noii ostași să țină cu sfințenie la jurământul, pe care-l vor depune astăzi.

Urmează depunerea jurământului. Rând pe rând câte un pluton se apropie de drapel și cu mâna pe

** Dr. S. Stanca pag. 76.

drapel, recruții rostesc formula jurământului, pe care le-o citește confesorul garnizoanei, păr. T. Șandru, îmbrăcat în sf. odăjdii. Pe recruții rom. catolici îi joară protopresbiterul Dr. M. Metzger, pe luterani pastorul L. Giess, pe reformați preotul L. Tóth, iar pe evrei rabinul Dr. E. Deutsch.

Terminată depunerea jurământului, dl. col. P. Dobriceanu se adresează nouilor soldați, cari prin depunerea jurământului au primit gradul de ostaș, cu cuvinte calde, părintești și le pune la inimă să fie vrednici urmași ai părinților, cari ne-au dat România întregită. Aduce apoi elogiul memoriei celor 800.000 de eroi, cari s'au făcut pilda vrednică de urmat. Apoi încheie, aducând urale M. M. LL. Regelui și Reginei și A. S. R. Principelui Moștenitor. Muzica întonează „Imnul regal”, iar noii ostași erup în urale, care nu mai voiesc să înceteze.

Festivitatea s'a încheiat cu defilarea trupelor, după care s'a servit o mică gustare la „Cercul Militar”.

Coresp.

Ș T I R I

Sf. Sinod și-a reinceput activitatea Miercuri, în 20 Martie (2 Aprilie) a. c.

Deputați preoțești la Sinodul eparhial pe perioada 1924—1926 au fost aleși:

a) în cercul I. *Valeaboului*: *Nicolae Cornean*, paroh în Apadia;

b) în cercul II. *Logoj*: *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter în Logoj;

c) în cercul III. *Zgribești*: *Dr. Cornel Cornean*, protodiacon, asesor-ref. bis. în Caransebeș;

d) în cercul IV. *Făget*: *Sebastin Olariu*, protopresbiter în Făget;

e) în cercul VII. *Jebel*: *Dr. Dimitrie Cioloca*, profesor de teologie în Caransebeș;

f) în cercul IX. *Pișas*: *Sabin Evușian*, protodiacon, inspector școlar în Timișoara;

g) în cercul XV. *Boșca-montană*: *Mihail Gașpar*, protopresbiter în Boșca-montană;

h) în cercul XVI. *Caransebeș*: *P. S. Sa Filaret Musta*, Arhieru-vicar episcopesc în Caransebeș;

i) în cercul XVII. *Teregova*: *Andrei Ghidiu*, protopresbiter în Caransebeș;

j) în cercul XVIII. *Mehadia*: *Ioan Pepa*, protopresbiter în Mehadia;

k) în cercul XIX. *Bozovici*: *Gheorghe Noaghea*, presbiter, profesor-director subst. la liceul „Traian Doda” din Caransebeș.

Din celelalte cercuri nu cunoaștem încă rezultatul.

Marele Colegiu electoral a fost convocat pe ziua de Luni, 18/31. Martie a. c., pentru alegerea episcopului Dunării de jos în locul P.

S. Sale Iacob, carele a fost ales episcop al Hușilor.

Neîntrunindu-se însă membrii în număr suficient, alegerea s'a amânat.

Misiunea rusească în Palestina. Rușii aveau întinsă rețea misionară în orient. În Palestina aveau și oarecari posesiuni sacre, precum: stejarul lui Avram lângă Hebron, mormântul sfintei Tavită în Jaffa, locuri memorabile în legătură cu viața sfântului Ioan Botezătorul și a părinților săi în Beth-Shaar și Am-Karené, locuri sacre pe Muntele Maslinilor și pe țărmurile Tiberiadei. Misiunea rusească a clădit aici opt biserici și ospicii pe seama pelerinilor.

Războiul și revoluția au pricinuit greutăți enorme cu susținerea acestor proprietăți, pe care sunt intabulate datorii 100.000 dolari. Pentru această datorie sunt amenințate a fi vândute prin licitație.

Arhiepiscopul Platon din New-York fiind întrebat, care e situația misiunii rusești în Palestina, a confirmat cele spuse mai sus și a adăugat, că nu-i poate veni într'ajutor, decât să o lase în grija lui Dumnezeu și a creștinilor înțelegători.

S'a deschis o subscripție publică de către biserica anglicană din America, spre a veni în ajutorul celor năpăstuiți din Palestina.

Ajutorul e destinat și Patriarhului de Ierusalim cu 90.000 de credincioși ai săi în mizerie.

Anglicanii din Europa strâng ajutoare pentru 12 mii de studenți ruși la diferite universități din Europa. („Telegr. Rom.”)

Retribuțiunile preoțești pe trimestrul Ianuarie—Martie a. c. Ordinul pentru plata retribuțiunilor preoțești din eparhia noastră pe trimestrul Ianuarie—Martie a. c. a sosit deja.

Îndată ce Administrația financiară din Logoj va licvida suma ordonanțată și după ce Cassa diecezană va termina lucrările pregătitoare, se va face și distribuirea sumelor, — în modul obicinuit.

Șase ani dela alipirea Basarabiei cu patria-mamă se împlinesc la 9 Aprilie st. n. — Comemorarea acestui act se va face la Chișinău cu mare solemnitate. La sărbare va lua parte I. P. S. Sa-Mitropolitul primat și dl. I. I. C. Brătianu, șeful guvernului, care va fi însoțit de un mare număr de deputați și senatori. — De asemenea vor lua parte și șefii și mai mulți membri ai partidelor din opoziție.

În fostul palat al „Sfatului țării”, unde s'a proclamat unirea, se va desfășura și programul sărbării.

Investirea P. S. S. Episcopului Iacob al Hușilor s'a făcut Joi, în 21 Martie a. c. st. v., cu ceremonialul obicinuit.

Amânarea tratativelor privitoare la concordat. Ziarele anunță, că tratativele asupra concordatului au fost amânate. De asemenea s'a amânat și plecarea dlui C. Banu la Roma, în

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea postului de capelan în *Apadia*, protopresbiteratul Caransebeșului, sistematizat cu deciful consistorial dltto 7 Octobre 1919 No. 2457 B, se es-crie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul eparhiei „Foaia Diecezană.”

Emolumente:

1. A treia parte din sesiunea parohială, constă-tătoare din 30 jugere și din intravilanul de 1200 st. □, după care alesul capelan are să plătească dările publice.

2. A treia parte din venitele stolare și birul pa-rohial uzitat.

Alesul capelan se va îngriji singur de cortel.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea să-și înainteze petițiunea de concurs, instruată conform re-gulamentelor existente și adresată comitetului parohial din *Apadia*, P. On. Oficiu protopresbiterat din Caranse-beș, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărb-ătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cân-tare și oratorie.

Apadia, din ședința comitetului parohial ținută la 18 Februarie 1924.

3—3 Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat.

La biserica ortodoxă română din Orșova e numa; decât de ocupat postul de cantor, cu obligamentele obi-cinuite. Preferiți vor fi învățătorii pensionari apți. În lipsa astorfel de reflectanți vor fi admiși și țărani mai isteți, cari vor produce certificat dela vre-un oficiu protopres-biterat ort. român, că sunt apți pentru cantorat.

Retribuția viitorului cantor va fi următoarea:

1. Leafă lunară lei 500.—, eventual locuință în natură și diferența în bani:

2. dela înmormântării cl. I. 50.—, cl. II. lei 30.—, cl. III. lei 15.—;

3. dela comună lei 50.—;

4. dela parastase lei 30.—.

Întru cât reflectantul va fi învățător pensionar, comi-tetul parohial ia asupra-și angajamentul a-i asigura o ocupațiune laterală, retribuită cu cel puțin 1000 lei lunar; întru cât reflectantul va fi țaran, i-se asigură un serviciu de biurou, retribuit cu cel puțin 800 lei lunar.

Doritori de a ocupa acest post sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfta bise-rică din loc la utrenie și liturgie, spre a-și arăta cuno-ștințele cantorale.

Orșova, din ședința comitetului parohial ort. român, ținută la 2/15 Martie 1924.

Ing. **St. Bornuz** m. p.
președinte,

V. Balanescu m. p.
notar.

1—3

Const. Dure, m. p.
paroh.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ

se află următoarele cărți

de

Dr. PETRU BARBU

Cărți de Religione pentru școlile primare:

Istorieare religioase-morale.

Istorieare biblice.

Istorieare bisericesti.

Catihismul.

Cărți de Religione pentru școlile secundare:

Istoria Testamentului vechiu.

Istoria Testamentului nou.

Istoria bisericească.

Învățătura bisericii creștine ortodoxe: Dogmele,

Morala și Liturgica bisericii.

Carte de Rugăciuni și Cântări bisericesti întoc-mită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Feri-citului Preasfințit Episcop *Nicolae Popea*.

Elemente de Cathetică sau Metodica Religiei. Ed. II. Araș 1915.

Școala modernă și Religionea la noi. Caransebeș, 1916.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios. Caran-sebeș, 1922.

Catehizarea în școlile primare — Cum aș catihiza eu? Caransebeș, 1923.

Isus Hristos, Vieața Mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele Sfintei Scripturi. Edițiunea III, București, 1916.

Proprietatea
Consistorului diecezei ort.
române a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN
din Băile Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. • Apa duct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. • Regiune romantică de o frumuseță rară. • Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Mai până la sfârșitul lui Octombrie. • Informațiuni dă:

Administrația „Vi lei Doboșan”
în Băile Erculane.